

FAGLIG VURDERING AF SPØRGSMÅL VEDR. FALDENDE UDBYTTE FOR ARTER DER ER I FREMGANG

Notat fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi

Dato: 8. september 2017

Thomas Kjær Christensen og Jesper Madsen
Institut for Bioscience

Rekvirent:
Miljøstyrelsen
Antal sider: 5

Faglig kommentering:
Kevin Kuhlmann Clausen
Kvalitetssikring, centret:
Jesper R. Fredshavn

AARHUS
UNIVERSITET

DCE - NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI

Tel.: +45 8715 0000
E-mail: dce@au.dk
<http://dce.au.dk>

Indhold

Baggrund	3
Besvarelse	3

Baggrund

Dette notat er udarbejdet for Miljøstyrelsen i henhold til den gode bestilling af 5. september 2017. Miljøstyrelsen ønsker på baggrund af spørgsmål stillet i forbindelse med jagttidsforhandlingerne i Vildtforvaltningsrådet, som opfølgning på offentliggørelsen af vildtudbyttestatistikken, et fagligt bidrag til svar.

Med udgangspunkt i det konkrete spørgsmål: "*...for flere arter i fremgang, er udbyttet gået markant tilbage - f. eks. grågås og ringdue. Derfor vil vi venligst spørge, om Miljøstyrelsen har overvejelser om årsagen til det faldende udbytte for arter, der er i fremgang?*", ønsker Miljøstyrelsen DCE's vurdering af mulige årsager til disse fluktuationer i vildtudbyttet. DCE bedes endvidere vurdere om disse fluktuationer ligger inden for den normalt forventelige år til år-variation eller ligger uden for det statistisk forventelige.

Besvarelse

Dette notat bygger på data fra DCE's mangeårige registrering af det danske vildtudbytte, som går tilbage til 1941, suppleret med oplysninger fra den danske vingeundersøgelse, som går tilbage til 1982. Vurdering af ændringer i vinterforekomst af fuglearter over en længere tidsperiode baseres endvidere på DOF's indeksberegninger/punkttællinger (1975-2014; DOF 2015).

1. Vildtudbytte og bestandsudvikling

Der er ikke nødvendigvis en direkte kobling mellem udbyttet af de enkelte vildtarter nedlagt af danske jægere og disse arters bestandsudvikling. Forudsætningen for en sådan kobling er, at de enkelte arter har samme sandsynlighed (tidsmæssig forekomst/tilgængelighed) for at blive nedlagt gennem en række jagtsæsoner, samt at jægerens aktivitetsniveau (antal jagter og vildtpræferencer) tilsvarende er det samme i alle sæsoner.

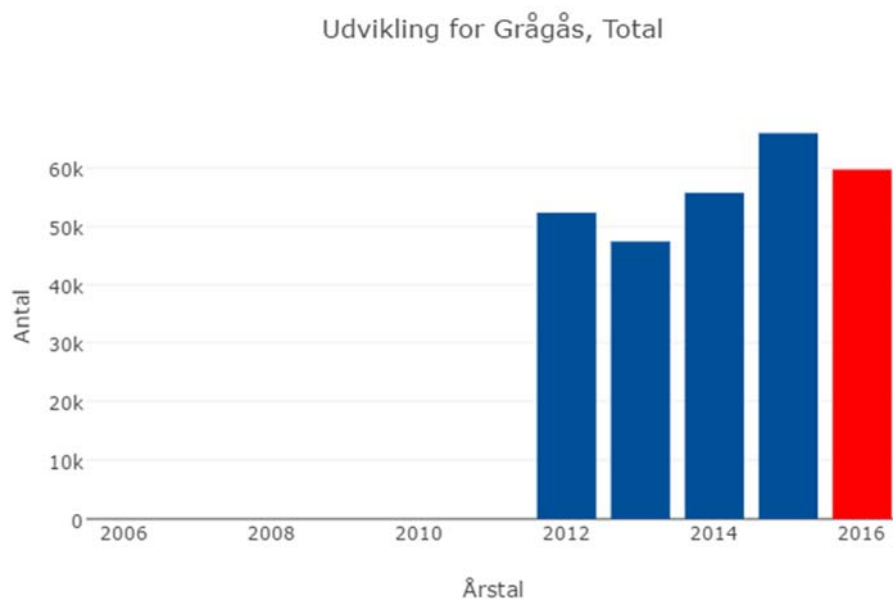
For trækkende fuglearter vil forekomsten i Danmark være påvirket af sæsonmæssige klimaforskelle, som også vil kunne påvirke jagtaktiviteten blandt danske jægere. For både stand- og trækvildt, vil de enkelte sæsoners ynglesucces ligeledes påvirke antal og forekomst, og derved påvirke sandsynligheden for jagtlig udnyttelse og udbyttets størrelse.

Ovenstående variable medfører en naturlig variation i udbyttet af vildtarter i Danmark. En vurdering af ændringer i de årlige udbytter, bør derfor baseres på en længere tidsperiode, og ikke umiddelbart vurderes fra den ene sæson til den næste.

2 Grågås og ringdue

For de i spørgsmålet nævnte arter, grågås og ringdue, ses en tilbagegang i udbyttet fra sæsonen 2015/16 til 2016/17. Sammenlignet med det gennemsnitlige udbytte for grågås 2012/13-2015/16 på 55.322 grågæs per sæson (se Figur 1), så afviger udbyttet i sæsonen 2016/17 på 59.706 fugle ikke i en retning der tyder på et generelt fald i udbyttet af denne art. En del af forklaringen er, at færre jægere har nedlagt og indberettet grågås i 2016/17 (N=11.338) end i 2015/16 (N=12.389). Det skal bemærkes, at jagt på grågås blev udvidet på landjorden fra og med 2014/15 sæsonen. På denne baggrund vurderes det, at den registrerede ændring i udbyttet mellem 2015/16 og 2016/17 ligger inden for en forventet variation i de årlige udbytter.

Figur 1. Udbyttet af grågås for jagtsæsonerne 2012/13-2016/17. For 2016/17 angiver den røde farve at tallet er foreløbigt.

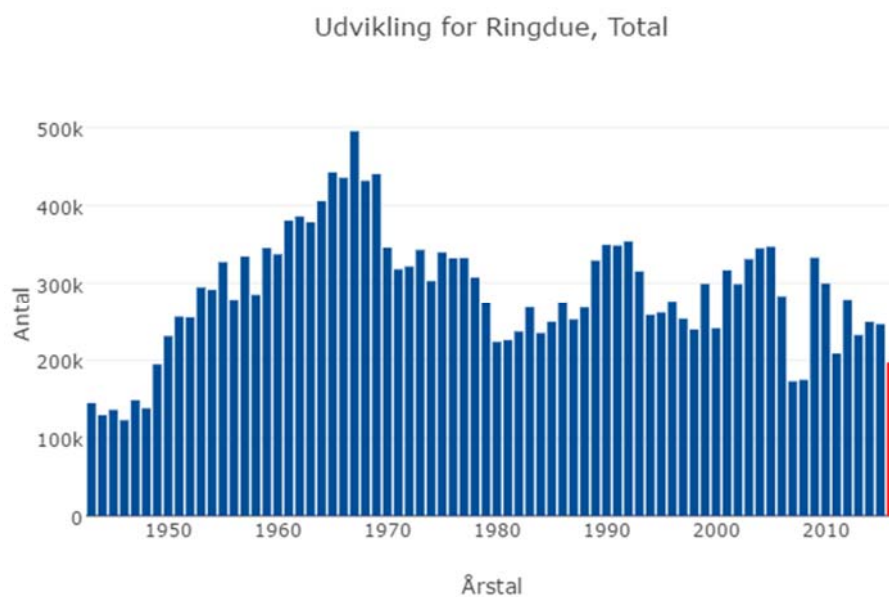
For ringdue, med et gennemsnitligt udbytte på 251.490 fugle pr. sæson i perioden 2012/13-2015/16, ses et markant fald i udbyttet til 197.031 fugle nedlagt i 2016/17. Det kan ikke vurderes om dette fald afspejler en reel ændring i forekomsten eller i den jagtlig aktivitet, da der ikke foreligger data der beskriver vinterbestanden/forekomst, ynglesucces eller jægerens indsats i 2016/17.

En medvirkende årsag til udbyttefaldet i 2016/17 (foreløbigt tal markeret med rødt i Figur 2), er, at færre jægere indberettede ringdue i 2016/17 (N=14.667) end i 2015/16 (N=16.440). I de seneste år er en del ringduer nedlagt ved regulering i perioden inden egentlig jagtstart, og disse indgår i den årlige vildtudbyttestatistik. DCE har ikke mulighed for at vurdere, om der er sket ændringer i antallet af personer, der har søgt om reguleringstilladelse, eller om der er sket en administrativ ændring, som har begrænset tildelingen af disse.

Historisk set er der relativt ofte sket udsving på mange tusinde fugle i udbyttet af ringdue i Danmark (se Figur 2). De mest markante ændringer (fald) er dog senest sket i tilknytning til afkortelse af jagttiden, hvor jagt i september måned blev lukket i 2007/08 og jagt i oktober lukket i 2011/12, men både stigninger og fald forekommer relativt hyppigt gennem hele registreringsperioden.

Indskrænkningen af jagt på ringdue i 2007/08 og i 2011/12 har tilsyneladende kun haft en kortvarig (1-2 år) effekt på udbyttet. At der kun ses en relativ kortvarig effekt af de indførte begrænsninger i jagt på ringdue kan være påvirket af den generelt stigende bestand, men også være påvirket af en stigning i antallet af ringduer nedlagt ved regulering. Om den etiske debat om jagt på ringduer, som kunne have unger i rederne så sent som i november, har betydning for jagten i Danmark, kan ikke vurderes.

Figur 2. Udbyttet af ringdue for jagtsæsonerne 1943/42-2016/17. For 2016/17 angiver den røde farve at tallet er foreløbigt.

3. Andre arter

Det er DCE's vurdering, at der i de foreliggende udbyttetal for sæsonen 2016/17 ikke findes ændringer, som giver anledning til væsentlige bemærkninger. Med en samlet tilbagegang for det totale antal nedlagte jagtbare arter fra 2015/16 til 2016/17 vil der naturligt være et fald for flere af arterne.

Det skal afslutningsvist bemærkes, at udbyttetallene for 2016/17 sæsonen repræsenterer de foreløbige tal, opgjort på baggrund af indberetning fra 92,1 % af de jægere, der indløste jagttegn. De endelige udbyttetal vil først foreligge i april 2018. Det forventes dog, at de manglende indberetninger kun vil medføre mindre ændringer.